

Foto binnen: „Robin: ik schrok wel even toen Luciano de eerste nacht meteen al hulde.” Foto's: Frans Andringa

Tienervaders Net achttien en dan al een baby

Voor tienermoeders is er een wereld aan informatie en hulp. Voor tienervaders is er bijna niets. Ze worden op zijn best als 'de dader' gezien. Maar ze zitten vol vragen. En als ze hulp zoeken, vangen ze vaak bot. Alleen in Fryslân is een praatgroep. „Heerlijk.”
Door **Jitske Veenstra**.

Kedong-kedong-ke-dong'. Een mobiel-tje gaat. „Sorry, ben ik”, verontschuldigt Robin Nicolai zich. „Leuk hè, die ringtone. Hartslag van mijn kindje.”

Sinds 13 juni is hij vader van Luciano. Een bewuste keuze. Want al is Robin nog maar twintig jaar: „Luciano was hartstikke gepland.” Robin zit deze dinsdagavond in de jeugdsoos van Stichting Hulp en Welzijn Leeuwarden (HWL). Samen met andere tienervaders en aanstaande tienervaders komt hij hier eens in de twee weken praten over wat hem allemaal overkomt. Bij zijn vrienden kan hij zijn ei niet kwijt, en dat snapt hij heus. „Die hebben heel andere dingen aan hun hoofd. Ik wist al heel jong dat ik vader wilde worden, mijn vrienden denken er nog niet eens aan.”

Wel even schrikken

Bij hem aan tafel zit ook Simeon Pijl (19) uit Leeuwarden. Hij werd op zijn achttiende vader van Matthias, die inmiddels ruim negen maanden oud is. Bij Simeon en zijn vrouw Annelies was de zwangerschap niet gepland. „Wij zijn beiden christen, en hadden de keus gemaakt om niet met elkaar naar bed te gaan. Toch is het een keer gebeurd”, wil hij erover kwijt.

Pas na vierenhalve maande ontdekten ze dat Annelies zwanger was. „Dat was wel even schrikken. Hoe moesten we dit aanpakken? We zijn gaan bidden voor oplossingen.”

En dan komt het moment dat je het moet vertellen aan ouders en vrienden. „Oh wat vond ik dat eng!”, zegt Simeon. „Ik heb in tranen aan de telefoon gezeten: 'Mama, kan ik je even spreken?'. Ze reageerde zo lief. 'Een kindje krijgen is niet iets om bang over te zijn of je voor te schamen', zei ze. Dat deed me zó goed. Maar mijn vader durfde ik het nog steeds niet te vertellen. Dat moest mijn moeder voor me doen. Meteen daarna belde hij me op. Om me te feliciteren.” Ook bij

1 Van de 15- en 16-jarigen heeft een kwart van de jongens en ruim een derde van de meisjes ervaring met geslachtsgemeenschap. Bij de 17- en 18-jarigen zijn deze percentages bijna verdubbeld. Bij mannen vindt de eerste geslachtsgemeenschap gemiddeld op het 19e jaar plaats, binnen de groep vrouwen met ervaring met 18,3 jaar. (uit: 'Seksuele gezondheid in Nederland 2009')

Foto buiten (op de Nieuwestad): Simeon: „Een kindje krijgen is niet iets om bang over te zijn of je voor te schamen, zei mijn moeder.”

zijn vrienden ging het er wat ongemakkelijk aan toe. „Het ging zoiets als 'ja, uh, ik word papa'. Natuurlijk kreeg ik meteen de vraag hoe het heeft kunnen gebeuren. Maar daarna kwamen de cadeautjes.”

Aangezien beiden nog bij hun ouders woonden, was het eerste, voor de hand liggende plan om bij de ouders van Annelies in te trekken. „Maar mijn moeder belde toch ook even met Woon Friesland en in no time hadden we een huisje.”

Suf

Annelies ging naar de Jonge Moedersgroep van De stichting Ambulante Fiom en SWL en hoorde daar dat er ook een Jonge Vadersgroep.

„Of dat niet iets voor mij was, vroeg ze.” Simeon zag dat aanvankelijk niet zitten. „Ja da-haag, dacht ik. Ik ga niet naar zo'n stufte groep waar we in een kringetje met elkaar zitten te praten.” Maar gaandeweg de zwangerschap raakte Simeon nieuwsgieriger en besloot hij tóch te gaan. „Met je vrienden heb je het er niet zo over, en ik voelde wel de behoefte erover te praten.”

Suf is het allerminst, vindt hij nu. „Het is heerlijk ervaringen uit te kunnen wisselen en elkaar tips te kunnen geven. Je hoeft eerst niet uit te leggen waarom je zo jong vader wordt. Het is nu een keer zo, de anderen zitten in een zelfde situatie. Er is onderling begrip.”

Herkenning en erkenning, daarvoor komen de jonge (aanstaande) vaders, vertelt Sietze Palstra van Fiom. Samen met Sander van Stra-

len van SWL begeleidt hij de tiener-vaders. Dat is voor zover hij weet de enige plek in Nederland waar begeleiding is voor deze groep. „Er was een Jonge Vadersgroep in Hengelo, maar vanwege een reorganisatie en het vertrek van de projectleider is die groep daar opgeheven. Ze kijken wel of een herstart mogelijk is.”

Soms vragen mensen of dat mijn broertje is

Toen Palstra in 2007 bij Fiom kwam werken, werd er vaag gesproken over een vadersgroep. „Ik heb dat toen opgepikt. Een beetje de behoefte gaan peilen, via bijvoorbeeld de Jonge Moedersgroep. Voor de moeders zijn er genoeg bijeenkomsten, de vaders worden een beetje 'vergeten'. Dat zie je ook heel sterk bij politici: die hebben altijd hun mond vol van tienermoeders, maar over tienervaders hoor je ze minder.” En waar voor de jonge moeders vaak begrip en medeleven is, worden de jonge vaders vaak als 'dader' gezien door de samenleving. Onzin, meent Palstra: „Kijk maar naar deze jongens. Stuk voor stuk voelen ze zich verantwoordelijk.”

Palstra en Van Stralen - met wie hij inmiddels contact had gezocht

- vonden vijf geïnteresseerden en begonnen vorig najaar met de bijeenkomsten. Het aantal deelnemers wisselt, klom even zelfs naar negen, en bestaat op het moment uit zeven jongens, in de leeftijd van zestien tot 26 jaar (26 is de leeftijdsgrens). Vorige week dinsdag was de laatste bijeenkomst van dit seizoen. Na de zomervakantie gaat het weer los; dezelfde tieners zijn opnieuw welkom, evenals nieuwe (aanstaande) vaders.

Het gaat over van alles en nog wat, vertelt Palstra. „De jongens zitten vol vragen. Over het verloop van de zwangerschap, de bevalling, de eerste tandjes, financiën, regelingen, juridisch zaken, noem maar op. Wij helpen ze daarbij zo veel mogelijk. Maar ze helpen vooral elkaar. Wij voeren slechts de regie.”

Onwennig

Het mobielteje van Robin gaat intussen alweer. Het is zijn vrouw. „Ja popje. Dat is goed popje”, fluistert Robin in het toestel. „Sorry”, verontschuldigt hij zich nogmaals. „Maar no way dat ik mijn telefoon uitzet. Stel dat er iets is met Luciano!” Een beetje onwennig is hij nog wel, over zijn vaderschap. Onzeker misschien, zegt hij. „Wat staat ons allemaal te wachten hè?” Maar tegelijk: „We reddten het wel. We houden van elkaar, dat is het belangrijkste toch?”

Robin en zijn vrouw zijn een week voor de geboorte van hun zoonje getrouwd. Maar dat was al zo gepland. Ze hadden nog

maar twee maanden verkering toen ze het zeker wisten: wij willen een kindje. „Eigenlijk was het meteen raak en ben ik bij haar ingetrokken.” Niet een beetje halsoverkop? Robin schudt zijn hoofd. „Bij ons was het gevoel zo sterk, en het voelde zo goed. Nog steeds.”

Zijn omgeving reageerde heel positief, vertelt Robin. „Mijn moeder vond het leuk voor ons, mijn vader maakte een vreugdedansje. „Ik word pake' riep hij. Hij is meteen achter internet gevlogen en binnen een maand had hij onze baby-uitzet bij elkaar gekocht.”

Een welkome geste, gezien Robin juist in die periode zijn baan kwijt raakte. „Ik ben niet bij de pakken neer gaan zitten, ik had nu een verantwoordelijkheid en ben meteen uitkeringen gaan regelen.” Momenteel werkt hij via een re-integratiebureau voor zijn uitkering. Het is geen vetpot, geeft hij toe. „Maar we reddten het wel.”

Sparen

Simeon is bezig met de afronding van zijn eerste pabo-jaar. „En op donderdagavond en zaterdag werk ik bij Xenos. Mijn vrouw is gestopt met haar studie, dat vond ze te zwaar worden. Zij werkt nu ook bij Xenos. Zo kunnen we prima rondkomen, er is zelfs ruimte om een beetje te sparen. En ik ben druk bezig met rijlessen.”

„Vooraf, toen we ontdekten dat Annelies zwanger was, vond ik het spijtig dat we niet echt tijd

samen zouden hebben”, vertelt Simeon. „Net drie maanden getrouwd en dan al een gezinnetje. Maar nu Matthias er is, verlang ik daar helemaal niet naar. Hij hoort er bij, zonder hem zouden we niet compleet zijn. Ik ervaar het vaderschap echt als een zegen. Iedereen mag het weten: ja ik ben nog maar negentien. En ja ik ben al vader. Soms vragen mensen mij of ik met mijn broertje aan de wandel ben. Dan ben ik zwaar beleedigd. 'Néé! Dit is mijn zoonje. Mijn zoonje'.”

En de kersverse vader Robin, zou hij - wetende wat hij nu weet - terug willen naar zijn oude leventje? „Voor geen goud. Natuurlijk, ik schrok wel even toen Luciano de eerste nacht meteen al huilde. 'Gaat dit elke nacht zo?', schoot het door mijn hoofd. Maar gelukkig huilt hij nu al veel minder. En bovendien: het is je eigen kind. Daarvan accepteer je meer dan van het kind van een ander, denk ik. Ik kan nu al niet meer zonder mijn zoonje. Na de geboorte heb ik een uur met hem in mijn armen gezeten. Zielsgelukkig was ik. Man, ik heb oceanen gejanikt.”

1 De Jonge Vadergroep gaat 18 augustus weer van start. Elke dinsdagavond van 19.15 tot 20.45 uur. Adres: jeugdsoos Centraal van HWL aan de Huygensstraat 2 in Leeuwarden. Deelname is gratis. Van tevoren aanmelden mag maar hoeft niet: 058-2160111 of leeuwarden@fiom.nl of 058-2348434 of info@hulpwelzijn.nl

Jonge vaders, oude vaders: feiten & cijfers

De meeste baby's die nu worden geboren, hebben een vader van in de dertig - en die leeftijd schuift de laatste vijftientig jaar nog verder op naar boven: tussen 1975 en 2000 is bijvoorbeeld het aantal veertigplussers bijna

drie keer zo groot geworden (naar ongeveer 11 procent van het totaal), en ook het aantal vijftigplussers stijgt. Het aantal twintigers onder de vaders is daarentegen aan het afnemen: van de in 1995 geboren baby's had nog 22

procent een twintiger als vader; in 2000 was dat nog 18 procent.

Tienervaders zijn volgens de normen van het Centraal Bureau voor de Statistiek „zeer zeldzaam” (nergens

minder tienervaders dan in Nederland en Zwitserland) en neemt dat aantal nog af bovendien. Het zijn er zeker niet meer dan een paar honderd. Het aantal tienermoeders ligt veel hoger (een paar duizend), omdat de vader van

hun kind óf dat kind niet erkent of buiten beeld is, óf ouder is dan twintig. Ongeveer een op de zeven kinderen met een tienermoeder heeft ook een tienervader.

1 Bron: CBS